

**TEMATY NA WEWNĘTRZNĄ CZĘŚĆ EGZAMINU MATURALNEGO
Z JĘZYKA POLSKIEGO OPRACOWANE PRZEZ NAUCZYCIELI
I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W PŁOŃSKU
(MATURA 2012)**

LITERATURA

1. Analizując wybrane przykłady literackie, omów funkcje motywu marionetki.
2. Analizując wybrane przykłady literackie, omów funkcje motywu szaleństwa.
3. Spotkania wielkich antagonistów. Scharakteryzuj wybrane ujęcia literackie.
4. Kosmopolici w literaturze. Omów funkcje ich wizerunków na wybranych przykładach.
5. Różne oblicza szczęścia. Omów wybrane ujęcia na przykładach z literatury różnych epok.
6. Różne sposoby wykorzystania motywu pieniądza. Omów na wybranych przykładach literackich.
7. Artysta jako bohater literacki. Porównaj różne jego kreacje, przywołując wybrane utwory.
8. Tyran i dyktator w literaturze. Omów na wybranych przykładach sposoby kreacji tego typu bohatera.
9. Idealiści w zderzeniu z rzeczywistością. Analizując wybrane przykłady, przedstaw sposób kreacji tego typu bohaterów.
10. Parabola jako sposób mówienia o świecie. Omów na wybranych przykładach literackich.
11. Analizując wybrane utwory literackie, przedstaw różne sposoby wyrażania miłości przez kobietę lub mężczyznę.
12. Elementy fantastyki w utworach literackich. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
13. Motyw pesymizmu w powieści poetyckiej. Omów na wybranych przykładach.
14. Różne sposoby wykorzystania motywu podróży. Omów na wybranych przykładach literackich.
15. Różne ujęcia egzotycznych krain w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
16. Motyw samotności w literaturze. Omów różne jego ujęcia na podstawie biografii wybranych bohaterek literackich.
17. Różne sposoby funkcjonowania motywu świąt. Omów na wybranych przykładach literackich.
18. Zwierzę jako bohater literacki. Omów na wybranych przykładach.
19. Tożsamość kobieca – próba definicji. Omów na wybranych przykładach.
20. Analizując wybrane utwory literackie XX wieku, przedstaw różne funkcje groteski.
21. Rola sztuki w życiu bohaterów literackich. Omów na wybranych przykładach.
22. Omów funkcje motywu miłości w wybranych utworach literackich.
23. Rola tytułu w utworze literackim. Omów na wybranych przykładach.
24. Obrzędy i obyczaje ludowe w literaturze. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
25. Różne sposoby kreowania świata w literaturze fantasy. Omów na wybranych przykładach.
26. Różne ujęcia motywu zazdrości. Omów na wybranych przykładach literackich.
27. Polemiki, spory, prowokacje – starcia pokoleń literackich. Omów wybrane ujęcia.
28. Relacje pomiędzy człowiekiem a społeczeństwem. Przedstaw je, analizując wybrane utwory autorów literatury współczesnej.
29. Rola motta w utworze literackim. Omów na wybranych przykładach.
30. Analizując wybrane utwory literackie, wykaż różne funkcje motywu apokalipsy.
31. Literackie obrazy rewolucji. Omów funkcje motywu w wybranych utworach.
32. Syndrom małego człowieka i władzy. Omów na wybranych przykładach literackich.
33. Patriotyzm dawniej i dziś. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
34. Rola sceny finałowej w interpretacji tekstu literackiego. Omów na wybranych przykładach.
35. Analizując wybrane utwory, przedstaw różne ujęcia tematu emigracji w literaturze polskiej XIX i XX wieku.
36. Analizując wybrane utwory literackie, przedstaw różne ujęcia motywu miasta.
37. Odniesienia do machiawelizmu w literaturze współczesnej. Omów na wybranych przykładach literackich.
38. Samotność bohatera romantycznego i człowieka współczesnego. Scharakteryzuj i porównaj wybranych bohaterów literackich.
39. Dramat niespełnienia ludzkich marzeń przedstawiony w literaturze. Określ jego przyczyny i konsekwencje, analizując wybrane utwory.

40. Związki współczesnej polskiej poezji z twórczością Jana Kochanowskiego. Określ charakter tych związków, analizując wybrane utwory liryczne.
41. Analizując wybrane utwory, przedstaw różnorodne sposoby wykorzystania motywu zmierzchu w liryce.
42. Różne sposoby funkcjonowania tradycji antycznej w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
43. Różne sposoby kształtowania przestrzeni w utworze literackim. Omów na wybranych przykładach.
44. Tendencje do heroizacji i deheroizacji bohaterów. Omów ich celowość na wybranych przykładach literackich.
45. Różne sposoby kreacji portretu wroga. Omów na wybranych przykładach literackich.
46. Analizując wybrane przykłady reportaży literackich, zbadaj relacje między autorem a bohaterem. Sformułuj wnioski na temat dostrzeżonych prawidłowości.
47. Różne sposoby kreacji portretu mieszczanina. Omów na przykładzie wybranych utworów literackich.
48. Różne sposoby kreacji portretu chłopca. Omów na przykładzie wybranych utworów literackich.
49. Powstanie warszawskie w literaturze. Omów na wybranych przykładach różne ujęcia motywu.
50. Pamiętniki i motywy autobiograficzne w literaturze. Omów na wybranych przykładach funkcje subiektywnego postrzegania świata.
51. Analizując wybrane utwory literackie, określ różne formy buntu młodych.
52. Funkcje introspekcji w tekście literackim. Omów na wybranych przykładach.
53. Analizując wybrane utwory literackie, wykaż różne znaczenia motywu rozstania.
54. Symbol i/lub alegoria jako sposoby mówienia o rzeczywistości. Rozważ ich rolę w wybranych utworach literackich.
55. Obraz natury w literaturze różnych epok. Przedstaw na wybranych przykładach funkcje motywu.
56. Różne sposoby kreowania pokoleń straconych. Omów na wybranych przykładach literackich.
57. Różne sposoby wykorzystania motywu powrotu do lat dziecińczych. Omów na wybranych przykładach literackich.
58. Inspiracje szekspirowskie w literaturze i ich funkcje. Omów na wybranych przykładach.
59. Motyw przyjaźni w literaturze. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach.
60. Motyw labiryntu w literaturze. Omów różne jego ujęcia na wybranych przykładach.
61. Różne kreacje artysty w literaturze. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
62. Różne spojrzenia na wieś w literaturze. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach.
63. Portrety Żydów w literaturze. Omów sposoby kreacji bohaterów na wybranych przykładach.
64. Literackie portrety dzieci. Omów sposób kreacji bohaterów na wybranych przykładach.
65. Portret inteligenta w literaturze. Określ sposoby jego kreacji na wybranych przykładach.
66. Funkcje śmiechu i żartu w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
67. Różne sposoby funkcjonowania motywu prowincji. Omów na wybranych przykładach literackich.
68. Etos rycerza. Omów na wybranych przykładach literackich funkcje różnych kreacji bohatera.
69. Aluzja literacka. Omów na wybranych przykładach funkcje nawiązań do innych dzieł.
70. Relacje mistrz – uczeń. Omów na wybranych przykładach literackich funkcje wzajemnej inspiracji.
71. Analizując wybrane utwory literackie, wykaż różne funkcje motywu uczyty.
72. Mity, legendy, opowieści jako tworzywo literackie. Omów na wybranych przykładach różne funkcje nawiązań do tych form przekazu.
73. Analizując wybrane utwory literackie, przedstaw funkcje różnych ujęć motywu domu.
74. Literackie obrazy krain szczęśliwych. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw różne funkcje tego motywu.
75. Samotna matka. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach literackich.
76. Portrety kobiet w literaturze kobiecej. Omów ich wizerunki na podstawie wybranych utworów.
77. Motyw ślubu i/lub wesela w literaturze. Omów na wybranych przykładach funkcje jego ujęć.
78. Różne sposoby opowiadania o doświadczeniach wojennych. Przedstaw, odwołując się do wybranych utworów literackich.
79. Różnorodność funkcji współczesnego reportażu. Omów na wybranych przykładach.
80. Liryczne curriculum vitae. Omów funkcje różnych sposobów mówienia o swoim życiu w wybranych utworach poetyckich.
81. Funkcje didaskaliów w wybranych dramatach. Omów na wybranych przykładach.
82. Funkcje retrospekcji w tekście literackim. Omów na wybranych przykładach.

ZWIAZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Filmowe interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów na wybranych przykładach.
2. Topos labiryntu. Przedstaw funkcje różnych ujęć motywu w wybranych tekstach kultury.
3. Błazen w literaturze i sztuce. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach.
4. Różne funkcje motywu zimy w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
5. Różne funkcje motywu ubioru w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
6. Różne funkcje motywu zbrodniarza w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
7. Obrazy miejsc sakralnych w literaturze i sztuce pozytywizmu. Przedstaw je i określ ich funkcje w budowaniu przesłania dzieła. Odwołaj się do wybranych tekstów kultury.
8. Dialog z tradycją literacką w obrazach i rzeźbach. Analiza wybranych dzieł.
9. Odwołując się do wybranych przykładów z literatury i malarstwa, porównaj różne sposoby przedstawiania lęku w dziele sztuki.
10. Rozrachunek z historią najnowszą w dziełach polskiej szkoły filmowej inspirowanych literaturą. Omów problem na podstawie ekranizacji wybranego utworu prozatorskiego.
11. Symboliczne znaczenie barw w utworze literackim i dziele malarskim. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury jednej epoki.
12. Obraz starości w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach różne jego ujęcia.
13. Literackie i filmowe wizje Litwy. Porównaj sposoby ujęć w wybranych tekstach kultury.
14. Różne koncepcje teatru XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
15. Motywy orientalne w tekstach kultury. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
16. Obraz zagłady w dziełach literackich i filmowych. Omów sposób ujęcia motywu na wybranych przykładach.
17. Kultura średniowieczna źródłem inspiracji dla współczesnej literatury fantastyki. Omów na wybranych przykładach.
18. Sposoby budowania nastroju w literaturze i przedstawieniu teatralnym. Omów na wybranych przykładach.
19. Różne sposoby mówienia o przeszłości bohatera w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
20. Artystyczne portrety ojców. Omów motyw na wybranych przykładach z literatury i filmu.
21. Różne sposoby kreowania postaci historycznych w tekstach kultury. Omów na wybranych przykładach.
22. Tradycja ludowa jako źródło inspiracji poetów, malarzy i muzyków. Omów na wybranych przykładach.
23. Różne sposoby funkcjonowania wybranego motywu mitologicznego w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
24. Różne sposoby funkcjonowania wybranego motywu biblijnego w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
25. Różnica wieku a miłość. Omów temat na wybranych przykładach z literatury i sztuki.
26. Mitologia ludów Północy w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
27. Różne ujęcia motywu lata w sztuce i literaturze. Omów na wybranych przykładach.
28. Kultura sarmacka w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
29. Funkcje narodowych tańców polskich w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
30. Różne funkcje motywu macierzyństwa w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
31. Różne ujęcia motywu ogrodu w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
32. Sposoby kreowania obrazu natury w poezji i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
33. Różne ujęcia motywu raju w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
34. Różne ujęcia motywu powitania w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
35. Na przykładzie wybranych dzieł przedstaw symbolikę światła i ciemności w literaturze i sztuce.
36. Różne funkcje motywu mogił w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
37. Funkcje brzydoty w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
38. Zapis smutku w literaturze i muzyce. Omów na wybranych przykładach.
39. Ars moriendi w literaturze i sztuce. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach.
40. Na podstawie wybranych dzieł omów sposoby mówienia o przemijaniu w poezji i malarstwie.
41. Różne portrety duchownych w literaturze i sztuce. Omów na przykładzie wybranych dzieł.

42. Znaczenie stroju w różnych tekstach kultury. Omów na wybranych przykładach.
43. Literackie i malarskie sposoby wyrażania miłości. Omów na wybranych przykładach.
44. Różne funkcje pejzażu miejskiego w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
45. Język filmu i język literatury. Porównaj dzieło literackie i jego filmową adaptację.
46. Portret Niemca w literaturze i filmie. Przedstaw na wybranych przykładach różne sposoby kreowania jego wizerunku.
47. Obrazy wsi jako przestrzeni życiowej. Omów funkcje wybranych ujęć na podstawie dzieł literackich i filmowych.
48. Symbol i alegoria jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie. Przedstaw jego funkcje na wybranych przykładach.
49. Powstanie listopadowe w literaturze i malarstwie. Omów różne ujęcia motywu na wybranych przykładach.
50. Nagość w literaturze i filmie. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach.
51. Dorastanie jako temat literatury i sztuki. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach.
52. Różne funkcje piękna i szpetoty kobiecego ciała w sztuce i literaturze. Omów na wybranych przykładach.
53. Różne ujęcia motywu zimy w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
54. Everyman w literaturze. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach z literatury i filmu.
55. Różne ujęcia obrazu zwycięstwa na polu walki w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
56. Różne funkcje obrazu powitania w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
57. Prowokacja artystyczna w literaturze i sztuce. Omów jej funkcje na wybranych przykładach.
58. Architektura jako odbicie światopoglądu epoki. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach.
59. Dzieło malarskie jako inspiracja dla twórców literatury. Omów funkcje nawiązań na wybranych przykładach.
60. Polska historia jako temat literatury i malarstwa polskiego w XIX wieku. Omów na przykładach wybrane ujęcia.
61. Ideał kobiecego piękna w malarstwie i poezji. Omów jego ujęcia na przykładzie tekstów kultury wybranej epoki.
62. Różne funkcje pejzażu górskiego w poezji i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
63. Artystyczne wyobrażenia Boga. Omów motyw i jego funkcje na wybranych przykładach z literatury i sztuki.
64. Niemowlę jako temat literatury i sztuki. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach.
65. Tematy tabu w literaturze i sztuce. Omów motyw na wybranych przykładach.
66. Kicz w literaturze i sztuce. Omów jego funkcje na wybranych przykładach.
67. Różne funkcje motywu ruin w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
68. Motyw Barcelony w literaturze i malarstwie. Omów jego funkcje na wybranych przykładach.
69. Rola inspiracji biblijnych we współczesnej literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
70. Porównaj wybrany dramat z jego sceniczną realizacją, oceniając koncepcję reżysera.
71. Motywy oniryczne w literaturze, sztuce i filmie. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
72. Problemy filmowej adaptacji. Porównaj film z jego literackim pierwowzorem.
73. Odwołując się do wybranych przykładów, omów funkcje ekspresjonistycznego obrazowania w literaturze i sztuce XIX i XX wieku.
74. Impresje w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
75. Polscy harcerze w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach sposoby ich kreacji.
76. Motyw Berlina w literaturze i filmie. Omów jego funkcje na wybranych przykładach.
77. Klasycyzm jako sposób ukazania świata w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
78. Sposoby wizualizacji dobra i zła w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
79. Człowiek i natura. Przedstaw różne ujęcia tego problemu w wybranych dziełach literackich i malarskich.
80. Komiks jako synteza sztuk. Omów na wybranych przykładach.
81. Różne obrazy rewolucji w literaturze i sztuce. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
82. Sceny z życia jako temat literatury i sztuki. Omów motyw na wybranych przykładach.
83. Różne portrety ikon popkultury. Omów temat na wybranych przykładach z literatury i sztuki.
84. Szkoła jako temat literatury i filmu. Omów motyw na wybranych przykładach.
85. Biżuteria i jej rola w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.

JEZYK

1. Analizując wybrane przykłady, scharakteryzuj nowomowę jako język propagandy.
2. Różne sposoby konstruowania nagłówków prasowych. Omów na wybranych przykładach.
3. Artystyczne funkcje języka mówionego w poezji współczesnej. Omów na wybranych przykładach.
4. Kicz językowy w tekstach piosenek disco polo. Wykaż jego przejawy na wybranych przykładach.
5. Frazeologizmy jako tworzywo poetyckie. Omów na wybranych przykładach ze współczesnej liryki polskiej.
6. Różne sposoby budowania definicji pojęć. Określ je, analizując artykuły hasłowe wybranych słowników.
7. Funkcje ezopowego języka w twórczości nowelistycznej. Określ je, analizując wybrane utwory.
8. Specyfika języka hip-hopu. Omów na przykładzie wybranego zespołu.
9. Językowe sposoby kreowania obrazu świata w reklamie telewizyjnej. Zanalizuj wybrane przykłady.
10. Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową i charakter.
11. Analizując wybrane polemiki prowadzone na łamach czasopism, przedstaw zastosowane chwytły erystyczne i określ ich funkcje.
12. Określ funkcję retorycznych środków językowych, analizując wybrane dzieła literatury współczesnej.
13. Sztuka przekonywania a manipulacja językowa – porównaj sposoby wykorzystania środków językowych we współczesnych polskich tekstach propagandowych.
14. Oceń poprawność językową wybranych tekstów prasowych. Scharakteryzuj kryteria, którymi się posłużyłeś.
15. Język jako źródło wiedzy o życiu minionych pokoleń. Przedstaw zagadnienie, analizując warstwę językową wybranych utworów pamiętnikarskich z określonej epoki.
16. Wieloznaczność wyrazów i jej konsekwencje dla procesu komunikacji. Omów zagadnienie analizując wybrane przykłady tekstów.
17. Różne sposoby indywidualizacji języka poetyckiego. Scharakteryzuj je na wybranych przykładach utworów poetów należących do określonej grupy poetyckiej.
18. Dialekty terytorialne języka polskiego jako tworzywo literackie. Zanalizuj wybrane utwory.
19. Przedstaw charakterystyczne cechy języka internautów, analizując przykłady wypowiedzi z wybranych list dyskusyjnych.
20. Język Twoich rówieśników – scharakteryzuj na podstawie analizy zgromadzonego materiału językowego.
21. Język mówiony jako tworzywo literatury. Omów jego artystyczną funkcję na wybranych przykładach.
22. Funkcje języka potocznego w literaturze współczesnej. Omów na wybranych przykładach.
23. Ekspansja języków obcych we współczesnej polszczyźnie. Omów zjawisko na wybranych przykładach z języka prasy, telewizji i reklam.
24. Na przykładzie wybranych tekstów reklamowych omów środki językowe służące funkcji perswazyjnej.
25. Wpływ literatury na współczesną frazeologię polską. Przedstaw na przykładzie wybranych artykułów prasowych i przemówień politycznych.
26. Język w służbie satyry dawniej i dziś. Omów na przykładach wybranych tekstów oświeceniowych i współczesnych.
27. Omów na przykładach wybranych wypowiedzi funkcje eufemizmów we współczesnej polszczyźnie.
28. Omów na wybranych przykładach funkcje zwrotów grzecznościowych używanych we współczesnej polszczyźnie.
29. Mowa zakochanych w romantyzmie i neoromantyzmie. Porównaj wybrane przykłady.
30. Przedstaw funkcje zdrobnień w wybranych tekstach literackich.
31. Mechanizmy powstawania błędów językowych. Zilustruj przykładami z języka mediów.
32. Zapożyczenia językowe we współczesnej polszczyźnie. Oceń na wybranych przykładach zasadność ich stosowania.
33. Funkcje języka ezopowego w literaturze. Przedstaw na wybranych przykładach.
34. Literackie aluzje i nawiązania w języku reklamy. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.

35. Archaizacja w utworach XX wieku. Omów różne zabiegi stylizacyjne i ich funkcje w wybranych tekstach literackich.
36. Stylizacja środowiskowa w utworach XIX i /XX wieku. Omów różne zabiegi stylizacyjne i ich funkcje w wybranych tekstach.
37. Scharakteryzuj język piosenek wybranego zespołu młodzieżowego i wyjaśnij mechanizm jego oddziaływania na młodych ludzi.
38. Komizm słowny i jego funkcje w utworach literackich. Omów na wybranych przykładach.
39. Retoryka i jej funkcje w utworze. Omów na wybranych przykładach.
40. Forma językowa nazw sklepów, kawiarni, instytucji w Twoim mieście. Oceń ją pod względem poprawności i stylistyki.
41. Omów pochodzenie nazw ulic w Twoim mieście, uwzględniając tendencje nazewnicze.
42. Na podstawie analizy języka wybranego czasopisma omów tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny.
43. Funkcje neologizmów w poezji XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
44. Scharakteryzuj wzorce mów publicznych na podstawie wybranych przykładów.
45. Język współczesnych kultur alternatywnych. Zanalizuj na podstawie wybranego materiału.
46. Sztuka przekonywania a manipulacja językowa. Porównaj sposoby wykorzystania środków językowych, analizując wybrane współczesne teksty propagandowe.
47. Funkcje nazw własnych w utworach literackich. Omów na wybranych przykładach.
48. Wpływy języka angielskiego na współczesną polszczyznę. Oceń zasadność zapożyczeń na wybranych przykładach.